

2761

4267

SIEDEMNASTE SPRAWOZDANIE
KRAKOWSKIEJ KOLONII LECZNICZEJ DLA
DZIECI SKROFULICZNYCH (POD Ś. JÓZEFEM)
W RABCE

ZA 1903 ROK

W KRAKOWIE
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Józefa Filipowskiego
1904.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA OPIEKI SZPITALNEJ.

Zawiadomienie.

Składki członków należących do Towarzystwa, jakoteż ofiary jednorazowe, tak na rzecz Szpitala św. Ludwika, jak i kolonii leczniczej w Rabce oddawać można wprost, lub przysyłać przekazami pocztowymi pod adresem:

Dr. FRANCISZEK MURDZIENSKI,

**Skarbnik Towarzystwa Opieki Szpitalnej dla dzieci.
Kraków, w Szpitalu św. Ludwika.**

Osoby, życzące sobie przystąpić do Towarzystwa Opieki Szpitalnej dla dzieci w Krakowie, mają się zgłosić do jednego z członków Komitetu (których nazwiska są umieszczone na str. 4 niniejszego sprawozdania).

W myśl § 3 statutu Towarzystwa:

1. Członek stały obowiązany jest do złożenia jednorazowo kwoty przynajmniej 200 Koron.
2. Członek czasowy obowiązany jest opłacać rok rocznie najmniej po 10 Koron.

Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie zawiązane w roku 1872.

Protector :

J. Eminencya X. Jan Książ z Kozielska Puzyna
Kardynał Książ Biskup Krakowski.

Komitet zarządzający:

wybrany na lat trzy dnia 30 marca 1901 r.

Przewodniczący: J. Exc. Dr. Julian Dunajewski.

Zastępca: Vacat.

Sekretarz: Dr. Franciszek Murdzieński.

Członkowie: Jan Kanty Federowicz.

Prof. Dr. Maciej Leon Jakubowski.

Prof. Dr. Józef Milewski.

Skarbnik: Dr. Franciszek Murdzieński.

Kontrolorowie: Eustachy Chronowski,

X. Kan. Julian Drohojowski.

Grono Dam Opiekunek:

(wybrane na lat trzy dnia 30 marca 1901 r.)

Przewodnicząca: Ks. Cecylia Lubomirska.

I. Opiekunki dla szpitala św. Ludwika:

Elżbieta Pareńska, Hr. Krystyna Potocka,
Hr. Stanisławowa Wodzicka.

II. Opiekunki dla lecznicy w Rabce:

Ks. Zuzanna Czartoryska, Janowa Federowiczowa,
Hr. Antoniowa Wodzicka.

Towarzystwo założyło i utrzymuje następujące zakłady:

I. Szpital św. Ludwika dla dzieci w Krakowie

od r. 1876 (łóżek 120).

II. Lecznice dla dzieci skrofulicznych w Rabce

od r. 1887 (łóżek 60),

(otwarta w porze letniej od 15 czerwca do 15 września).

Członkowie Towarzystwa:

A) Fundatorowie:

1. Ks. Czartoryska Zuzanna.
2. Prof. Dr. Jakubowski Maciej Leon
3. Hr. Lasocki Bronisław.
4. Hr. Lasocka Felicja Zofia.
5. Hr. Pułowska Marya.
6. Hr. Pułowski Zygmunt.
7. Hr. Rzewuska Taida.
8. Hr. Tyszkiewicz Benedykt.

B) Członkowie stali:

9. Hr. Husarzewska Jadwiga.
10. Kostanecka Janina.
11. Łepkowska Celina
12. Doc. Dr. Łepkowski Wincenty.
13. Teichmannowa Anna.
14. Prof. Dr. Wicherkiewicz Bolesław.

C) Członkowie czasowi:

15. X. Bandurski Władysław.	33. Gorczyńska Marya.
16. Banhydi Kazimiera.	34. Glixellowa Witosława.
17. Dr. o. p. Biesiadecki Stan.	35. Grodzicka Klementyna.
18. Dr. o. p. Bobilewicz Adam.	36. Haller Cezar.
19. Doc. Dr. Bossowski Aleks.	37. Homolačs Stanisław.
20. Brzozowska Helena.	38. Hrebenda Władysław.
21. Chronowski Eustachy.	39. Jakubowska Henryka.
22. Chyliński Michał.	40. Jędrzejowiczowa Helena.
23. Czarnomska Eliza.	41. Kadenowa Wanda.
24. Czarnomski Mikołaj.	42. Kastory Ludwik.
25. Dobrowolski Michał.	43. Kieszkowski Henryk.
26. Prof. Dr. Domański Stan.	44. Hr. Lasocka Czesławowa.
27. X. Drohojowski Julian.	45. Lipkowska Katarzyna.
28. JE. Dunajewski Julian.	46. Ks. Lubomirska Cecylia.
29. Federowicz Jan.	47. Madeyska Marya.
30. Federowiczowa Janowa.	48. Małachowska Leonida.
31. Federowiczowa Tad.	49. Mańkowska Tekla.
32. X. Dr. Fijałek Jan.	50. Mendelsburgowa Flora.

51. Prof. Dr. Milewski Józef.	75. Doc. Dr. Rutkowski Maks.
52. Hr. Mniszkowa Jadwiga.	76. Prof. Dr. Rydygier Lud.
53. Hr. Mostowska Zofia.	77. Ks. Sanguszkowa Karol.
54. Hr. Mostowski Edward.	78. Ks. Sapieżyna Jadwiga.
55. Dr. Murdziński Franc.	79. Sędzimir Mieczysław.
56. X. Bisk. Nowak Anatol.	80. Hr. Sierakowski Adam.
57. Olszewska Kazimiera.	81. Hr. Skrzyński Adam.
58. Dr. Olearski Bronisław.	82. Dr. Słapa Wilhelm.
59. Orpizewska Anna.	83. Struszkiewicz Władysław.
60. Pareńska Elżbieta.	84. Studzińska Marya.
61. Prof. Dr. Pareński Stan.	85. Prof. Dr. Szajnocha Wł.
62. Hr. Platerowa Felicya.	86. Hr. Tarnowska Róża.
63. Pollerowa Wanda.	87. J. E. Hr. Tarnowski Stan.
64. Popielowa Marya.	88. X. Twardowski Stanisław.
65. J. E. Hr. Potocki Andrzej.	89. Hr. Tyszkiewiczowa M.
66. Hr. Krystyna Potocka M.	90. Hr. Wodzicka Stanisława.
67. Hr. Potocka Izabela.	91. J. E. Hr. Wodzicki Ant.
68. Hr. Potocka Katarzyna.	92. Hr. Wodzicka Antoniowa.
69. Hr. Krystyna Potocka C.	93. Hr. Wodzicka Marya C.
70. Hr. Potocka Marya.	94. Hr. Wodzicka Izabela.
71. Hr. Raczyńska Róża.	95. Wysocki Michał.
72. Hr. Raczyński Edward.	96. Prof. Dr. Zoll Fryd. (iun.).
73. Prof. Dr. Raczyński Jan.	97. Dr. Zoll Józef.
74. Hr. Roztworowska Hel.	98. Prof. Żuławski Karol.

W roku 1903 wstąpili do Towarzystwa i wpisani zostali w poczet członków czasowych:

Chyliński Michał, wice-prezydent Miasta Krakowa.
Dr. o. p. Olearski Bronisław, Adwokat krajowy.
Dr. Rutkowski Maksymilian, Docent Uniwersytetu.
Dr. Zoll Fryderyk (iunior), Profesor Uniwersytetu.
Dr. Zoll Józef, Konsulent sanitarny przy c. k. Dyrekcji
kolei państwowej.

SPRAWOZDANIE

Z KOLONII LECZNICZEJ DLA DZIECI SKROFULICZNYCH W RABCE

pod św. Józefem.
(Rok istnienia siedemnasty).
(Łóżek 60).

Kurator zarządzający kolonią z upoważnienia Towarzystwa:
Prof. Dr. Maciej L. Jakubowski.

Tegoż zastępca i kierownik biura przyjęcia w Krakowie:
Dr. Franciszek Murdzieński.

Lekarz ordynujący podczas pobytu dzieci w Rabce:
Dr. Otokar Lang.

Gospodarstwem i dozorowaniem dzieci zajmowały się:
2 Siostry Miłosierdzia (z krakowskiego Szpitala św. Ludwika).
Służba niższa: służące 3, stróż 1.

Skorowidz ruchu dzieci z ubiegłych lat:

Rok	chłopców	dziewcząt	razem	dni pobytu
1887	11 +	14 =	25 —	1.080
1888	13 +	12 =	25 —	1.125
1889	9 +	15 =	24 —	900
1890	13 +	20 =	33 —	1.566
1891	17 +	28 =	45 —	2.072
1892	28 +	31 =	59 —	2.770
1893	30 +	48 =	78 —	3.224
1894	39 +	43 =	82 —	3.655
1895	42 +	59 =	101 —	4.118
1896	48 +	68 =	116 —	4.757
1897	50 +	70 =	120 —	4.880
1898	49 +	73 =	122 —	4.922
1899	47 +	50 =	97 —	4.559
1900	46 +	48 =	94 —	3.092
1901	44 +	47 =	91 —	4.186
1902	46 +	44 =	90 —	4.006
1903	45 +	59 =	104 —	4.548
Razem . . .	577 +	729 =	1.306 —	55.460

Sprawozdanie statystyczne.

W roku 1903 w okresie wpisowym (od dnia 1 kwietnia do 31 maja zgłosiło się do przyjęcia dzieci	312
Z tej liczby nie miało warunków objętych regulaminem	56
Wpisano przeto na listę kwalifikacyjną	256
Odmówiono przyjęcia z powody braku miejsca i funduszków	152
Przyjęto i wysłano do Rabki	104

Koszta utrzymania przyjętych 104 dzieci pokryto:

Z funduszków bieżących Towarzystwa	72
Z odsetek fundacyi i zapisów śp. E. Urbana 1 }	—
» » hr. B. Tyszkiewicza 1 }	2

Za zwrotem kosztów leczenia:

Od Dyrekcji kolei państwowej	20	—
» Rady powiat. w N. Sączu	1	—
» Kasy Oszczęd. w N. Sączu	1	—
» gminy miasta Pilzna	3	—
» p. Götza Okocimskiego	1	—
» rodzin i opiekunów	4	30
Razem		104

Odnosnie do stanu rodziców przyjęto dzieci:

	chłop.	dziew.	razem
Niższych urzędników i sług państwowych	4 +	8 =	12
» » » kolei państw.	11 +	11 =	22
» » » magistratu	1 +	2 =	3
Pomocników handlowych	1 +	1 =	2
Rękodzielników	10 +	9 =	19
Sług prywatnych	7 +	1 =	8
Wyrobników	2 +	6 =	8
Dzieci wdów	4 +	8 =	12
Sierót	1 +	6 =	7
Dzieci z zakładów dobroczynnych	2 +	2 =	4
Różnych zatrudnień	2 +	5 =	7
	45 +	59 =	104

Według miejsca zamieszkania rodziców było:

Dzieci krakowskich	27 +	39 =	66
» zamiejskowych	18 +	20 =	38
Razem	45 +	59 =	104

Dzieci zamiejskowe (38) pochodziły z następujących:

Powiatów: Brzesko	2
Kraków: Czarna wieś 1, Nowa wieś 2, Grzegórzki 2, Ruszeza 1, Zwierzyniec wieś 1, Półwsie zwierzynieckie 2, Prądnik czerwony 3	12
Mielec	1
Nowy Sącz	8
Oświęcim	2
Podgórze	8
Pilzno	3
Ropczyce	1
Tarnów	1
Razem	38

Do kolonii leczniczej przyjęto dzieci z następującymi chorobami:

I. Na tle żółzowem:

	chłop.	dziew.	razem
Żółzy ogólne	10	10	= 20
Przerosty gruczołów	10	11	= 21
Choroby oka	4	11	= 15
» ucha	1	6	= 7
» skóry	3	5	= 8
» nosa	2	6	= 8

II. Na tle gruźliczem: (Przeważnie chorzy wprzód operowani na oddziale chirurgicznym szpitala św. Ludwika w Krakowie) .

Choroby kości	9	7	= 16
» stawów	4	2	= 6
Po przebytych zapaleniach opłucnej	2	—	= 2
Po przebytych zapaleniach otrzewnej	—	1	= 1
Razem	45	59	= 104

Budowa nowej kolonii.

W roku bieżącym zajmowano się wśród lata wykończeniem zabudowań nowej kolonii.

Do robót ciesielskich należały: zewnętrzne oszalowanie obu klatek schodowych i tylnej ściany budynku głównego. — Założenie wyrzynanych balasek na balkonach od tyłu i wzmocnienie słupów balkonowych ozdobnymi kroksztynami. Zbudowanie wychodków wraz z oszalowaniem ścian. Wystawienie

schodów w drugiej klatce schodowej. Poprawienie i wyheblowanie podłóg we wszystkich pokojach. Ozdobne wyszalowanie ścian deszczułkami w sali gimnastycznej i w sali jadalnej.

Liczniejszymi były roboty murarskie jakoto: tynkowanie ścian w 11 salach budynku głównego i w 4 ubikacjach gospodarczych w oficynach. Postawienie fundamentów pod wychodki i zbudowanie z cegły prasowanej na cemencie zasklepionego dołu przewałowego. Założenie rur steingutowych w wychodkach i założenie z takichże rur kanału 80 metrów długiego, przeznaczonego do odprowadzania od budynków nieczystej wody i innych płynów. W kuchni i w pralni ułożono na betonie posadzkę z płytek kamionkowych, wreszcie zewnątrz budynku przy wszystkich wejściach osadzono na cemencie schody kamienne.

Z fabryki pieców kaflowych Józefa Niedźwieckiego i Sp. w Dębnikach pod Krakowem sprowadzono i ustawiono jedną wielką kuchnię kaflową i drugą mniejszą. W pralni osadzono wielki kocioł miedziany.

W znacznej części uskutecznione zostały roboty malarskie: zewnętrzne ściany budynku głównego, wszystkie werandy i balkony w celu utrwalenia pociągnięto dwukrotnie czystym olejem naftowym. Drzwi i okna we wszystkich ubikacjach pociągnięto dwukrotnie czystym pokostem. W 14 pokojach budynku głównego podłogi wykitowano, wygładzono i zagruntowano ciemną farbą pokostową. Resztę robót malarskich, jakoto: pomalowanie ścian w pokojach tynkowanych, powtórne pokostowanie podłóg, pokostowanie balustrad i stopni w obu klatkach schodowych odłożono do roku 1904.

Za budynkami gospodarczymi wybudowano studnię z kręgów cementowych. Woda dobra i w wielkiej obfitości okazała się w głębokości $10\frac{1}{2}$ metrów.

Wreszcie po usunięciu rusztowań i uporządkowaniu terenu zewnątrz budynków, usypano drogę dojazdową do gościńca, sprowadzając do tych robót, podobnie jak w roku poprzednim, kilkunastu robotników z Raby wyżnej.

W drugiej połowie września przewieziono ze starej kolonii do nowo wystawionego budynku wszystkie meble i sprzęty tak, że w roku 1904 już do tej nowej kolonii będą wysłane dzieci z Krakowa.

Sprawozdanie kasowe z funduszków

I. Dochody bieżące:

	Koron
1. Pozostało w kasie z r. 1902	48 ⁶⁶
2. Subwencje: Wydziału krajowego	600 [—]
Gminy m. Krakowa	300 [—]
Towarzystwa Ubezpieczeń	200 [—]
Kasy Oszczędności m. Krakowa	400 [—]
3. Ofiary przygodne*)	368 [—]
4. Zwrot kosztów leczenia i żywienia dzieci (po 60 Kor.):	
a) Dyrekcyja kolei państwowej (20 dzieci)	1.200 [—]
b) Instytucye i chlebobdawcy (10 dzieci)	600 [—]
5. Odsetki: a) z zapisu śp. hr. Tyszkiewicza	84 [—]
b) » śp. Dra Zieleniewskiego	39 ⁸⁰
c) » śp. Helci Łepkowskiej	36 ¹²
d) z funduszu zapasowego	43 ⁰⁶
6. Część dochodu z balu Opiekunek dnia 10 lutego 1903	1.106 ⁵⁷
Razem	5.026 ²¹

II. Dochody na budowę nowej kolonii:

1. Pozostało w kasie z r. 1902	1.947 ⁴²
2. Część z balu Opiekunek dnia 10 lutego	3.000 [—]
3. Ofiara prof. Dra Jakubowskiego	900 [—]
4. Refakcye kolei państwowej	70 ⁵⁷
5. Odsetki	182 ⁸⁰
6. Wypożyczono z funduszków szpitala św. Ludwika	10.000 [—]
Razem	16.100 ⁷⁹

*) Kwota 368 K. objęta pozycyą 3 dochodów, pochodzi z ofiar złożonych:

- a) Na ręce kuratora kolonii prof. Dra Jakubowskiego:
WP. Kološvary 20 K., Wiel. ks. Łabaj 3 K., WP. Gautier 10 K., p. Jamróż 2 K., Czytelnia kobiet za pośrednictwem p. Zakrzewskiej 60 K., WP. prof. Kostanecki 40 Kor. 135[—]
- b) Na ręce Sióstr Miłosierdzia w Rabce;
WP. Dr. Otokar Lang nieprzyjęte honorarium 50 K., WP. Świeżowa 10 K., N. N. 10 Kor. z przedstawienia teatryku dzieci w Rabce 18 K. 88[—]
- c) Osoby zwiedzające kolonię w Rabce wrzuciły do skarbonki tamże umieszczonej 5[—]
- d) Na ręce hr. Sierakowskiej, jako dodatek do balu:
WP. Kaczmarek 10 K., WP. Hloroszkiewiczowie 20 K. 30[—]
- e) Za pośrednictwem administracji „Czasu“:
WP. Witoldowie Chwalibogowscy 40 K., WP. Dr. W. Łepkowski 10 K., WP. Wańkiewicz 5 K., od kolegów śp. Dra Lnińskiego 20 K., F. S. 5 K., od kolegów śp. Dra Kaczkowskiego 30 Kor. 110[—]

Kolonii leczniczej w Rabce.

I. Wydatki bieżące:

	Koron
1. Żywność	1.9 3:16
Bielizna, ubranie, pościel	519:74
Wypłata sług	205.—
Inwentarz	324:51
Roboty około domu i ogrodu	44:99
Asekuracja	237:75
Honorarya	446:65
Apteka i kąpiele*)	218:69
Koszta podróży	327:43
Wydatki drobne: opał, światło, pranie	105:72
» nadzwyczajne	72:78
Razem	4.426:42
2. Przelano do funduszu zapasowego	79:18
3. Pozostało w kasie dnia 31 grudnia 1903	520:61
Razem	5.026:21

II. Wydatki na budowę nowej kolonii:

1. Firma Falter et Dattner za drzewo	2.663:26
2. Inne materiały budowlane	2.449:37
3. Roboty i dostawy majstrów	1.469:58
4. Akordowe roboty cieśli	2.840:78
5. » » murarskie	749:29
6. Dniowe roboty	675:75
7. Frachty i zwózka materiałów budowlanych	542:45
8. Tantiemy i portorya	830:35
Ogółem wydano	12.220:83
Pozostało w kasie dnia 31 grudnia 1903	3.879:96
Razem	16.100:79

Kontrolorowie:

Ks. Julian Drohojowski
Eustachy Jaxa Chronowski.

Skarbnik:

Dr. Franciszek Murdzieński.

*) Właściciel zakładu zdrojowego WP. Dr. Kazimierz Kaden, podobnie jak w latach poprzednich, ofiarował dla kolonistów codziennie 12 kąpiei bezpłatnie, a ponad te, za dalsze kąpiele płacono tylko połowę ceny.

